

Utbildningsutskottets betänkande 2021/22:UbU31

Resursskolor och tilläggsbelopp för särskilt stöd

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lag om ändringar i skollagen. De förslag som utskottet tillstyrker syftar till att utveckla och tydliggöra förutsättningarna för s.k. resursskolor, dvs. skolor som begränsar sitt mottagande till elever som är i behov av särskilt stöd.

Ändringarna innebär att kommunala resursskolor inom grundskolan och grundsärskolan regleras i skollagen. Det ska anges där att en kommun vid vissa skolenheter får begränsa utbildningen till elever som är i behov av särskilt stöd. Kommunen ska besluta om placering efter ansökan av elevens vårdnadshavare eller, under vissa förutsättningar, av elevens rektor. Vid behov av urval ska de elever som har störst behov prioriteras. Placeringen ska regelbundet utvärderas och en elev ska ha rätt att gå kvar så länge stödbehovet kvarstår. En kommuns beslut om att avsluta placeringen ska få överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Benämningen resursskola föreslås införas i skollagen för de ovannämnda skolorna och för skolor med enskild huvudman som begränsar sin utbildning till elever som är i behov av särskilt stöd inom förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan och gymnasieskolan. Det tydliggörs också i skollagen att såväl kommunala som fristående resursskolors verksamhet är en form av särskilt stöd och att huvudmannen ska ansvara för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder.

Därutöver föreslås att bemyndigandet i skollagen för regeringen att meddela ytterligare föreskrifter om det tilläggsbelopp som kommunerna ska lämna till enskild verksamhet för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd ska förses med en möjlighet för regeringen att delegera denna uppgift till den myndighet som regeringen bestämmer.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 juli 2022. De nya bestämmelserna om resursskolor föreslås tillämpas för utbildning som bedrivs efter den 1 juli 2023.

Utskottet föreslår även ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden om att regeringen ska återkomma med förslag på en förutsägbar och långsiktig finansiering av skolgång för resursskolans målgrupp och att det därför snarast bör tillsättas en utredning med detta uppdrag.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden. I betänkandet finns fyra reservationer (S, SD, V, KD, L, MP). I en reservation (S, V) föreslås att riksdagen inte ska göra något tillkännagivande till regeringen.

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:156 Resursskolor och tilläggsbelopp för särskilt stöd.

Tio yrkanden i följd motioner.

Fyra yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Bakgrund	7
Propositionens huvudsakliga innehåll	9
Utskottets överväganden	10
Inledning	10
Lagförslaget	10
Utskottets ställningstagande	34
Utredning om finansiering av resursskolor	35
Utskottets ställningstagande	37
Övriga frågor om resursskolor	37
Utskottets ställningstagande	38
Reservationer	39
1. Utredning om finansiering av resursskolor, punkt 2 (S, V)	39
2. Övriga frågor om resursskolor, punkt 3 (SD, L)	39
3. Övriga frågor om resursskolor, punkt 3 (MP)	40
4. Ändrad ansökningsprocess för tilläggsbelopp m.m., punkt 4 (KD, L, MP)	41
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	42
Propositionen	42
Följdmotionerna	42
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22	43
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	44

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lagförslaget

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:156.

2. Utredning om finansiering av resursskolor

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en utredning om långsiktig finansiering av resursskolor och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna

2021/22:2546 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 13,

2021/22:4163 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkandena 74 och 77,

2021/22:4178 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 43,

2021/22:4557 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkande 2,

2021/22:4589 av Annika Hirvonen (MP) yrkande 1,

2021/22:4601 av Fredrik Christensson och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 2 och

2021/22:4609 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2.

Reservation 1 (S, V)

3. Övriga frågor om resursskolor

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:4535 av Fredrik Malm m.fl. (L),

2021/22:4557 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkande 1,

2021/22:4589 av Annika Hirvonen (MP) yrkande 2,

2021/22:4601 av Fredrik Christensson och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 1 och

2021/22:4609 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 2 (SD, L)

Reservation 3 (MP)

4. Ändrad ansökningsprocess för tilläggsbelopp m.m.

Riksdagen avslår motion

2021/22:4557 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 4 (KD, L, MP)

Stockholm den 19 maj 2022

På utbildningsutskottets vägnar

Gunilla Svantorp

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunilla Svantorp (S), Fredrik Malm (L), Lars Hjälmred (M), Pia Nilsson (S), Josefin Malmqvist (M), Patrick Reslow (SD), Caroline Helmersson Olsson (S), Fredrik Christensson (C), Daniel Riazat (V), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Robert Stenkvis (SD), Linus Sköld (S), Christian Carlsson (KD), Michael Rubbestad (SD), Annika Hirvonen (MP), Maria Nilsson (L) och Roza Güclü Hedin (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 20 juli 2017 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. kartlägga och analysera skolornas stöd- och elevhälsoarbete och lämna förslag i syfte att skapa bättre förutsättningar för alla elever, såväl flickor som pojkar, att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås (dir. 2017:88). Utredningen, som antog namnet Utredningen om elevers möjligheter att nå kunskapskraven, fick genom tilläggsdirektiv den 27 juni 2019 i uppdrag att även analysera hur elever bättre kan få stödinsatser kopplat till lärmiljö och grupptillhörighet (dir. 2019:38). Utredningen lämnade den 25 juni 2020 delbetänkandet En annan möjlighet till särskilt stöd – Reglering av kommunala resursskolor (SOU 2020:42). Delbetänkandet har remissbehandlats.

Regeringen beslutade den 4 september 2014 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. se över bestämmelserna om beräkning av och beslut om bidrag till fristående skolor i syfte att säkerställa lika villkor mellan kommunala och enskilda huvudmän (dir. 2014:126). I uppdraget ingick att se över behovet av ändrade bestämmelser om ersättning till huvudmän för fristående skolor som är inriktade mot utbildning för elever som är i behov av särskilt stöd eller utbildning som är anpassad för vissa elever. Utredningen, som antog namnet Skolkostnadsutredningen, lämnade i september 2016 betänkandet Det stämmer! Ökad transparens och mer lika villkor (SOU 2016:66). Betänkandet har remissbehandlats.

I propositionen behandlas förslagen från Utredningen om elevers möjligheter att nå kunskapskraven om en reglering av kommunala resursskolor inom grundskolan och grundsärskolan och om att begreppet resursskola ska införas för sådana kommunala och fristående skolenheter i dessa skolformer där utbildningen begränsas till elever som är i behov av särskilt stöd.

I propositionen behandlas även Skolkostnadsutredningens överväganden om en starkare roll för en statlig myndighet när det gäller tilläggsbelopp för barn och elever i enskild verksamhet som har ett omfattande behov av särskilt stöd.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 17 februari 2022 att begära Lagrådets yttrande över lagförslaget. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran. I förhållande till lagrådsremissen har några språkliga och redaktionella ändringar gjorts.

Bakgrund

Kommunala resursskolor är inte reglerade och för fristående resursskolor finns det finansieringsproblem

Det finns ingen uttrycklig reglering av de kommunala resursskolorna i skollagen

Det finns i dag en möjlighet för såväl kommunala som fristående grundskolor att begränsa mottagandet till elever som är i behov av särskilt stöd. Skolor där mottagandet har begränsats på ett sådant sätt kallas ofta för resursskolor, även om benämningen inte används i skollagen (2010:800). En resursskola är i sin helhet inriktad på elever som är i behov av särskilt stöd.

Möjligheten för fristående grundskolor att begränsa sitt mottagande infördes i 2010 års skollag (10 kap. 35 §). I praktiken inriktade sig dock flera fristående skolor även tidigare mot elever som är i behov av särskilt stöd. Samtidigt infördes motsvarande möjlighet för fristående förskoleklasser och fristående grundsärskolor (9 kap. 17 § och 11 kap. 34 §). För fristående gymnasieskolor infördes en motsvarande möjlighet 2012 (15 kap. 33 §).

För kommunala skolor finns det inte någon motsvarande uttrycklig reglering i skollagen. Huvudregeln är i stället att en elev i grundskolan ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå och det regleras i vilka situationer önskemålet kan frångås (10 kap. 30 §). Detsamma gäller kommunala förskoleklasser och grundsärskolor (9 kap. 15 § och 11 kap. 29 §). Inte heller för kommunala gymnasieskolor finns en uttrycklig reglering av resursskolor motsvarande den som finns för fristående gymnasieskolor.

Frågan om kommuner får driva egna resursskolor har prövats av Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2017 ref. 50). Genom domen har det klargjorts att det inte strider mot skollagen att även kommuner inrättar och driver resursskolor. Enligt domstolen finns det inte några särskilda regler i skollagen som förhindrar att en kommun vid sidan av den ordinarie grundskolan organiserar skolenheter i form av resursskolor med inriktning mot elever som är i behov av särskilt stöd. Skollagens huvudregel om att en elev ska placeras vid den skola som elevens vårdnadshavare önskar bör enligt domstolen läsas i ljuset av principen om det fria skolvalet och av bestämmelsen kan det därför inte anses följa ett förbud mot att inrätta resursskolor inom grundskolan vid vilka vårdnadshavare ges möjlighet att ansöka om placering av en elev.

Kommuner som i dag har egna resursskolor hanterar dessa på olika sätt. Det gäller bl.a. förutsättningarna för elevers placering, vårdnadshavares roll och vem som är ansvarig rektor för eleven. Det finns vidare en gränsdragningsproblematik mellan kommunala resursskolor och s.k. kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper där kommunen samlar elever från olika skolenheter. Det finns därför ett behov av att tydliggöra vad som närmare bör gälla för kommunala resursskolor.

Det finns problem med finansieringen av de fristående resursskolorna och tilläggsbeloppen för elever med omfattande stödbehov

För fristående resursskolor är som angetts ovan möjligheten att begränsa mottagandet till elever som är i behov av särskilt stöd redan reglerad i skollagen. De otydligheter som finns för kommunala resursskolor finns därför inte på motsvarande sätt för fristående resursskolor. Däremot har det under lång tid på olika sätt framförts att det finns problem främst med finansieringen av fristående resursskolor. Det har framför allt framförts ett missnöje med hanteringen av de tilläggsbelopp som kommunerna ska lämna för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd.

Utredningen om elevers möjligheter att nå kunskapskraven lämnade i sitt delbetänkande En annan möjlighet till särskilt stöd – Reglering av kommunala resursskolor (SOU 2020:42) ett förslag om att Skolverket, i samverkan med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), skulle ges i uppdrag att ta fram stöd för tillämpningen av bestämmelserna om tilläggsbelopp i skollagen. Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att ta fram ett sådant stödmaterial (U2020/06613). I uppdraget ingick att Skolverket skulle inhämta kunskaper och erfarenheter från SPSM, tillgängliggöra den rättspraxis som finns i fråga om tilläggsbelopp och förtydliga vilka krav som bör ställas både på ansökan och på utredning samt återkomma med en analys av utvecklingen av hantering, beviljanden och bedömningar av tilläggsbelopp till fristående resursskolor. Skolverket redovisade sitt uppdrag den 31 augusti 2021.

I Skolverkets rapport Utredning av kommuners hantering av tilläggsbelopp (rapport 2021:9) ges en bild av kommuners hantering och bedömningar av tilläggsbelopp till fristående resursskolor. Det framkommer bl.a. att det verkar saknas en samstämmig bild mellan kommuner och fristående verksamheter av vad tilläggsbelopp är och när det ska utgå. Flera kommuner uppger att de under senare år byggt upp en tydligare organisation för hanteringen av tilläggsbelopp, med skärpta rutiner och bedömningsgrunder. De genomför nu en mer noggrann bedömning av de fristående skolornas ansökningar om tilläggsbelopp. Av rapporten framgår vidare att en relativt stor mängd uppgifter krävs in vid ansökan. Formaliseringen av kommunernas ansökningsförfarande bör i sin tur ha bidragit till en ökad administration för de sökande verksamheterna, särskilt för de fristående resursskolor som ofta ansöker om medel för samtliga av sina elever. Flera kommuner upplever vidare att det är en utmaning att genomföra den individuella bedömning som förutsätts i lagstiftningen. Kommuner framför även att det saknas en tydlig gräns mellan vad som är sådant extraordinärt stöd som tilläggsbelopp ska utgå för i förhållande till det ordinarie stöd som skolan är skyldig att erbjuda eleven. Dessutom uppges att kvaliteten på ansökningarna om tilläggsbelopp varierar. Det konstateras även i rapporten att andelen avslag varierar mellan kommuner, liksom det belopp som beviljas per elev. Av Skolverkets rapport framgår slutligen att kommunerna i regel inte gör någon åtskillnad mellan hanteringen av tilläggsbelopp till fristående resursskolor och övriga fristående skolor och att detsamma gäller den ersättning som betalas ut. Några kommuner tilldelar

dock fristående resursskolor en extra ersättning i form av ett särskilt struktur tillägg utöver ordinarie grundbelopp och tilläggsbelopp.

Att det finns problem med tilläggsbeloppen och resursskolornas situation har även tagits upp i andra utredningar, såsom Skolkostnadsutredningen i betänkandet Det stämmer! Ökad transparens och mer lika villkor (SOU 2016:66) och Utredningen om en mer likvärdig skola i betänkandet En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning (SOU 2020:28).

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i skollagen (2010:800) med syfte att utveckla och tydliggöra förutsättningarna för s.k. resursskolor, dvs. skolor som begränsar sitt mottagande till elever som är i behov av särskilt stöd. Ändringarna innebär att kommunala resursskolor inom grundskolan och grundsärskolan regleras i skollagen. Det ska anges där att en kommun vid vissa skolenheter får begränsa utbildningen till elever som är i behov av särskilt stöd. Kommunen ska besluta om placering efter ansökan av elevens vårdnadshavare eller, under vissa förutsättningar, av elevens rektor. Vid behov av urval ska de elever som har störst behov prioriteras. Placeringen ska regelbundet utvärderas och en elev ska ha rätt att gå kvar så länge stödbehovet kvarstår. En kommuns beslut om att avsluta placeringen ska få överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Benämningen resursskola föreslås införas i skollagen för de ovannämnda skolorna och för skolor med enskild huvudman som begränsar sin utbildning till elever som är i behov av särskilt stöd inom förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan och gymnasieskolan. Det tydliggörs också i skollagen att såväl kommunala som fristående resursskolors verksamhet är en form av särskilt stöd och att huvudmannen ska ansvara för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder.

Därutöver föreslås att bemyndigandet i skollagen för regeringen att meddela ytterligare föreskrifter om det tilläggsbelopp som kommunerna ska lämna till enskild verksamhet för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd ska förses med en möjlighet för regeringen att delegera denna uppgift till den myndighet som regeringen bestämmer. Syftet är att systemet med tilläggsbelopp ska bli mer likvärdigt och rättvist så att barn och elever får det stöd de behöver.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 juli 2022. De nya bestämmelserna om resursskolor föreslås tillämpas för utbildning som bedrivs efter den 1 juli 2023.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla regeringens lagförslag och bedömningar. Därefter behandlas 14 motionsyrkanden som innehåller förslag på tillkännagivanden till regeringen i frågor som anknyter till lagförslaget.

Lagförslaget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Ändringarna innebär att kommunala resursskolor inom grundskolan och grundsärskolan regleras i skollagen. Det ska anges där att en kommun vid vissa skolenheter får begränsa utbildningen till elever som är i behov av särskilt stöd. Kommunen ska besluta om placering efter ansökan av elevens vårdnadshavare eller, under vissa förutsättningar, av elevens rektor. Vid behov av urval ska de elever som har störst behov prioriteras. Placeringen ska regelbundet utvärderas och en elev ska ha rätt att gå kvar så länge stödbehovet kvarstår. En kommuns beslut om att avsluta placeringen ska få överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Benämningen resursskola införs i skollagen för de ovannämnda skolorna och för skolor med enskild huvudman som begränsar sin utbildning till elever som är i behov av särskilt stöd inom förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan och gymnasieskolan. Det tydliggörs också i skollagen att såväl kommunala som fristående resursskolors verksamhet är en form av särskilt stöd och att huvudmannen ska ansvara för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder.

Därutöver föreslås att bemyndigandet i skollagen för regeringen att meddela ytterligare föreskrifter om det tilläggsbelopp som kommunerna ska lämna till enskild verksamhet för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd ska förses med en möjlighet för regeringen att delegera denna uppgift till den myndighet som regeringen bestämmer.

Propositionen

Nuvarande reglering

Placering i kommunala skolor

Vid placering av elever i kommunala grundskolor är skollagens utgångspunkt att en elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Önskemålet får dock inte gå ut över en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet (10 kap. 30 § första stycket). Kommunen får annars frångå elevens vårdnadshavares önskemål endast om den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero (10 kap. 30 § andra stycket). Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har vidare rätt att gå kvar där, såvida inte placeringen skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen, eller om en omplacering är nödvändig med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero (10 kap. 31 §). Motsvarande bestämmelser gäller för placering i kommunens grundsärskola (11 kap. 29 och 30 §§). Det kan nämnas att även placering i förskoleklassen sker efter samma principer som för grundskolan (9 kap. 15 och 15 a §§).

Även om bestämmelserna är utformade utifrån att elevens vårdnadshavare framställer önskemål om placering vid en viss skolenhet, finns det ingen skyldighet för vårdnadshavare att framställa ett sådant önskemål. Om det inte har uttryckts något önskemål har eleven rätt att bli placerad vid en skolenhet nära hemmet. Det finns också situationer där en elev har rätt eller möjlighet att bli mottagen i en annan kommuns grundskola än hemkommunens (se 10 kap. 25–28 och 34 §§). Motsvarande bestämmelser finns för grundsärskolan (11 kap. 25–27 och 33 §§).

Enligt förarbetena till skollagen är den självklara utgångspunkten för elever som är i behov av särskilt stöd att stödinsatserna ska ges i den skolenhet där eleven går. Huvudmannen är skyldig att vidta långtgående åtgärder för att tillgodose elevens stödbehov inom ramen för den ordinarie skolplaceringen. I vissa fall kan det emellertid vara nödvändigt att flytta en elev till en annan skola för att erforderligt stöd ska kunna ges. Om det under en elevs skolgång uppmärksammas att eleven har ett så stort stödbehov att det skulle medföra betydande ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för en kommun att ge stödet i den skola som eleven går i, får eleven flyttas till en skola där stödet lättare kan ges (prop. 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, s. 379).

En kommuns beslut om placering vid en annan skolenhet än den vårdnadshavaren önskar får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd om motivet är betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen eller andra elevers trygghet och studiero (28 kap. 12 § första stycket 6 skollagen).

Om kommunen frångår vårdnadshavares önskemål för ett annat barns rätt till skolplacering nära hemmet får beslutet däremot bara överklagas om det kan ske enligt kommunallagen (2017:725) genom s.k. laglighetsprövning (28 kap. 18 § skollagen).

Fristående skolor och mottagande vid sådana skolor

Grundprincipen för en fristående skola är att den ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i respektive skolform. Med fristående skola avses enligt skollagen en skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet (1 kap. 3 §). Det finns dock undantag från denna s.k. öppenhetsprincip. När det gäller fristående grundskolor anges i skollagen att utbildningen får begränsas till att avse 1. vissa årskurser, 2. elever som är i behov av särskilt stöd och 3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för (10 kap. 35 §). Med det sista avses enligt förarbetena t.ex. engelskspråkig undervisning (prop. 2009/10:165 s. 382). En skolenhet som bara tar emot elever som är i behov av särskilt stöd (punkt 2) kallas ofta för en resursskola. Det finns också bestämmelser om urval vid fristående skolor när det inte finns plats för alla sökande (10 kap. 36 §).

För fristående grundsärskolor gäller motsvarande bestämmelser som anges ovan (11 kap. 34 och 35 §§). Även fristående förskoleklasser och fristående gymnasieskolor får begränsa sin utbildning till elever som är i behov av särskilt stöd (9 kap. 17 § och 15 kap. 33 §).

När det gäller fristående skolor finns det en koppling mellan bestämmelserna om mottagande av elever och dessa skolors finansiering. En fristående grundskola behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev som har ett omfattande behov av särskilt stöd om hemkommunen inte lämnar ett särskilt s.k. tilläggsbelopp för eleven (se nedan) därför att det skulle leda till betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen att göra det (10 kap. 35 och 39 §§). Motsvarande gäller för fristående grundsärskolor (11 kap. 34 och 38 §§) liksom för fristående förskoleklasser (9 kap. 17 och 21 §§). Se även 15 kap. 33 § och 18 kap. 34 § när det gäller fristående gymnasie- och gymnasiesärskolor i denna fråga.

Finansieringen av fristående skolor och tilläggsbelopp för elever med omfattande behov av särskilt stöd

Fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg finansieras genom bidrag för barnen och eleverna från deras hemkommuner. Bestämmelser om bidrag i form av grundbelopp och tilläggsbelopp finns i skollagens skolformskapitel (8 kap. 21 §, 9 kap. 19 §, 10 kap. 37 §, 11 kap. 36 §, 14 kap. 15 §, 16 kap. 52 §, 19 kap. 45 § och 25 kap. 11 § skollagen). Grundbeloppet för en elev i grundskolan ska avse ersättning för undervisning, lärvärktyg, elevhälsa, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader. Det ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna grundskolan (10 kap. 38 § skollagen). På förordningsnivå preciseras de kostnadsslag som ska ingå i grundbeloppet och det anges att ersättning för

undervisning bl.a. ska avse kostnader för undervisande personal och stödåtgärder till elever (14 kap. 4 § skolförordningen [2011:185] och 13 kap. 3 § gymnasieförordningen [2010:2039]). I förarbetena anges att skyldigheten att ge stöd åt barn och elever som är i behov av särskilt stöd gör att det i grundbeloppets kostnadsposter för undervisning respektive läromedel och utrustning normalt ingår resurser för sådana stödåtgärder. Möjligheterna att begära extra resurser för elever som är i behov av särskilt stöd är därför mycket begränsade. Det senare kan röra sig om stödåtgärder som är av extraordinärt slag, som innebär att mer betydande resurser måste avsättas för en enskild elevs räkning (prop.2008/09:171 Offentliga bidrag på lika villkor s. 35 och 41 f.).

Tilläggsbelopp ska bl.a. lämnas för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd och vara individuellt bestämt utifrån barnets eller elevens behov (se t.ex. 10 kap. 37 och 39 §§ skollagen). I förarbetena anges att stödet då väsentligen bör avvika från vad som har samband med de resurser som normalt kan hänföras till det generella stöd som skolan är skyldig att tillhandahålla (prop. 2008/09:171 s. 35).

Utöver bestämmelserna om grundbelopp och tilläggsbelopp infördes 2014 en bestämmelse i skollagen om att kommunerna ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov (nuvarande 2 kap. 8 b § skollagen). I förarbetena till bestämmelsen anges att paragrafen omfattar fördelning av resurser såväl till kommunernas egna verksamheter som till enskilda huvudmän samt att det är förutsättningarna och behoven som ska vara styrande vid resursfördelningen. Det anges vidare ”Bestämmelsen reglerar inte närmare hur resurserna ska fördelas, men anger att det ska ske en resursfördelning utifrån dessa grunder” (prop. 2013/14:148 Vissa skollagsfrågor s. 53). Med ”dessa grunder” får i sammanhanget förstås barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

I skollagen finns det ett bemyndigande för regeringen att meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det bidrag (grundbelopp och tilläggsbelopp) som kommunerna är skyldiga att lämna till ovannämnda enskilda verksamheter (29 kap. 26 § första stycket).

Regeringen har meddelat sådana föreskrifter där det på förordningsnivå preciseras att tilläggsbelopp avser ersättning för assistenthjälp, anpassning av lokaler eller andra extraordinära stödåtgärder, däribland sådana som riktas till barn och elever med stora inlärningssvårigheter (14 kap. 8 § skolförordningen [2011:185] och 13 kap. 7 § gymnasieförordningen [2010:2039]).

Tilläggsbeloppets storlek ska, till skillnad från grundbeloppet inte bestämmas med utgångspunkt från en förutbestämd budgetram. Utgångspunkten när storleken på ett tilläggsbelopp ska fastställas ska vara att barnets behov av stöd kan tillgodoses i praktiken. Beloppet ska vara skäligt och bör, även om tilläggsbelopp enligt skollagen endast gäller i förhållande till fristående verksamheter, kunna fastställas genom en jämförelse med vad ett motsvarande stöd inom hemkommunen i allmänhet hade kostat (HFD 2020 ref. 8).

Som nämnts är dock hemkommunen inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev som är i behov av särskilt stöd om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen. Om kommunen avser att åberopa sådana betydande svårigheter ska det ske vid den individuella bedömningen (HFD 2020 ref. 8). Om en kommun på grund av betydande svårigheter inte lämnar tilläggsbelopp för en elev behöver inte huvudmannen för den fristående skolan ta emot eller ge fortsatt utbildning åt eleven (se t.ex. 10 kap. 35 § och 39 § tredje stycket skollagen). Elevens hemkommun ansvarar då för att utbildning anordnas för eleven på annat sätt (se t.ex. 10 kap. 24 § skollagen och prop. 2009/10:165 s. 383).

Elevers utveckling mot målen och deras rätt till stöd

En elev kan behöva extra anpassningar

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § skollagen).

Med extra anpassningar avses enligt förarbetena som regel anpassningar som lärare kan göra i den dagliga undervisningen. Skolan har ett ansvar för att individanpassa den ordinarie undervisningen och det ska inte fattas något formellt beslut om extra anpassningar. I propositionen Tid för undervisning – lärares arbete med stöd, särskilt stöd och åtgärdsprogram (prop. 2013/14:160) anges att stöd i form av extra anpassningar t.ex. är att hjälpa en elev att planera och strukturera sina studier. Det kan t.ex. ske med hjälp av ett särskilt schema över skoldagen, extra tydliga instruktioner eller stöd för att sätta igång arbetet. Även hjälp med att förstå texter, att förklara ett ämnesområde på annat sätt eller extra färdighetsträning inom ramen för den ordinarie undervisningen, såsom lästräning eller mattestugor, är att anse som stöd i form av extra anpassningar. Till stöd i form av extra anpassningar hör även enstaka specialpedagogiska insatser under en kortare tid, t.ex. två månader. Likaså kan särskilda läromedel eller utrustning i form av t.ex. tidsstöd, dvs. hjälpmedel för att förstå och passa tider, samt digital teknik med anpassade programvaror som huvudregel anses falla inom ramen för stöd i form av extra anpassningar (samma proposition s. 21).

Om extra anpassningar inte är tillräckligt ska en elev få särskilt stöd

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns

särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § första och andra stycket skollagen). Med särskilt stöd avses enligt förarbetena insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte är möjliga att genomföra för lärare inom ramen för den ordinarie undervisningen, t.ex. placering i särskild undervisningsgrupp eller elevassistent (prop. 2013/14:160 s. 21 f.).

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § tredje stycket skollagen). Särskilt stöd får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av skollagen eller annan författning. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås (3 kap. 7 § tredje stycket, 8 och 10 §§ skollagen).

För en elev som ska ges särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå (3 kap. 9 § skollagen). Av förarbetena framgår att uppgifter från utredningen om särskilt stöd inte i onödan bör tas in i åtgärdsprogrammet. Uppgifter som kan vara av integritetskänslig karaktär bör inte förekomma i fler dokument än nödvändigt.

Av åtgärdsprogrammet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och hans eller hennes vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan bl.a. om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt (3 kap. 9 § skollagen). Ett rektorsbeslut om åtgärdsprogram får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen).

När kan särskilt stöd ges enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp?

Som framgår ovan är utgångspunkten att det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp eleven tillhör (3 kap. 8 § skollagen). Om det finns särskilda skäl får dock ett beslut om särskilt stöd för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan innebära att det särskilda stödet ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen). Av förarbetena till skollagen framgår att de särskilda skäl som kan åberopas för ett beslut om placering i särskild undervisningsgrupp är kopplade till möjligheten att skapa bättre förutsättningar att pedagogiskt hantera elevens stödbehov. Förutom inlärningsproblematik kan det handla om olika funktionsnedsättningar,

språkproblem, beteendestörningar m.m. som kan ligga till grund för bedömningen att elevens behov kan tillgodoses bättre i en annan undervisningsgrupp än i den ordinarie (prop. 2009/10:165 s. 292). Det kan nämnas att det i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan får inrättas specialklasser för elever som på grund av hörsel- eller synskada, rörelsehinder eller andra uttalade studiesvårigheter inte kan följa den vanliga undervisningen (9 kap. 8 § gymnasieförordningen).

En rektors beslut om att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen).

Särskild undervisningsgrupp eller byte till annan skolenhet?

Särskild undervisningsgrupp kan enligt förarbetena betyda undervisning i en annan gruppering inom skolenheten eller undervisning i andra lokaler med annan personal, men det är inte fråga om en särskild undervisningsgrupp när en elev byter skolenhet. I sådana fall ska enligt förarbetena bestämmelserna om placering av en elev vid en skolenhet tillämpas. Ett beslut om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § skollagen kan således inte vara så långtgående att det innebär byte av skolenhet (prop. 2009/10:165 s. 292, 666 och 724). Skolväsendets överklagandenämnd har också i sin praxis betonat att beslut om placering i en särskild undervisningsgrupp inte kan ersätta beslut om skolplacering enligt bestämmelser i respektive skolformskapitel i skollagen. Beslut om skolplacering ska fattas i ett separat och formligt beslut. Eftersom målsättningen vid placering i en särskild undervisningsgrupp är att eleven ska återgå till sin ordinarie klass är det av vikt att det är klarlagt vid vilken skolenhet eleven har sin placering (t.ex. nämndens beslut dnr 2016:622). Såväl beslut om placering i särskild undervisningsgrupp som beslut om skolplacering kan överklagas av vårdnadshavarna enligt bestämmelserna i 28 kap. skollagen (28 kap. 12, 16 och 18 §§).

När det gäller s.k. kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper, där kommunen samlar elever från olika skolenheter, framgår det av Utredningen om elevers möjligheter att nå kunskapskraven (nedan kallad utredningen), att eleven oftast behåller sin placering i hemskolan, även när all undervisning bedrivs på en annan skolenhet där gruppen är placerad. I vissa kommuner innebär en sådan placering att eleven byter skolenhet och formellt placeras där gruppen finns. När det gäller kommunala resursskolor placeras eleven enligt utredningen oftast formellt på resursskolan, men i vissa kommuner behåller eleven sin plats i hemskolan. I detta sammanhang bör det noteras att i och med att placering i en särskild undervisningsgrupp är en form av särskilt stöd ska en sådan åtgärd följas upp och utvärderas och detta kan medföra att en elev som under en viss tid ges undervisning i en särskild undervisningsgrupp i ett senare skede kan komma att återgå till undervisning i helklass.

Om en elev formellt ska byta till en skolenhet där en kommunövergripande särskild undervisningsgrupp är förlagd ska alltså de vanliga placeringsreglerna

tillämpas (10 kap. 30 och 31 §§). Enligt förarbetena är den självklara utgångspunkten för elever som är i behov av särskilt stöd att stödinsatserna ska ges i den skolenhet där eleven går. För att mot vårdnadshavarens vilja flytta en elev som är i behov av särskilt stöd till en skolenhet där stödet kan ges krävs därför att det uppstår betydande svårigheter för kommunen (prop. 2009/10:165 s. 379). Ett sådant beslut kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd (28 kap. 12 § första stycket 6). Det är dock inte ovanligt att vårdnadshavare vill att deras barn ska byta skolenhet. Enligt utredningens sammantagna bild överstiger exempelvis efterfrågan på platser i fristående och kommunala resursskolor tillgången och det förekommer köer såväl till resursskolor som till kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper.

Regeringens förslag

Skollagens reglering av resursskolor ska utvecklas och förtydligas

Kommunala resursskolor inom grundskolan ska regleras och bestämmelserna om särskilt stöd ska förtydligas

Regeringens förslag

Det ska förtydligas i skollagen att en kommun får begränsa utbildningen vid en viss grundskoleenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd. Benämningen resursskola ska införas i lagen för skolenheter där utbildningen begränsas på detta sätt. Kommunen ska ansvara för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att kunna uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation.

Förhållandet mellan resursskolor och bestämmelserna om särskilt stöd i 3 kap. skollagen ska förtydligas enligt nedan.

I stället för bestämmelserna om utredning om särskilt stöd i 3 kap. skollagen ska det där anges att vid resursskolor ska varje elev ges särskilt stöd. Det innebär dels att ett åtgärdsprogram ska upprättas för varje elev vid resursskolan, dels att rektorn inte behöver utreda elevens behov av särskilt stöd på nytt utan vid utarbetandet av åtgärdsprogrammet kan utgå från den utredning som gjordes vid placeringen av eleven vid resursskolan. För vissa elever kan den generella anpassning som resursskolans miljö innebär vara tillräckligt särskilt stöd. För andra elever kan individuella stödåtgärder behövas därutöver. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärder ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Skälen för regeringens förslag

Det är viktigt med ett tydligt regelverk och en tydlig gränsdragning mellan kommunala resursskolor och kommunövergripande undervisningsgrupper.

Det finns enligt regeringen ett värde i att även de kommunala resursskolorna synliggörs och regleras i skollagen eftersom det bidrar till tydlighet om vad som gäller. En del i en sådan ökad tydlighet är att införa benämningen resursskola i skollagen för skolenheter där utbildningen är begränsad till elever som är i behov av särskilt stöd.

Frågan är då om det faktum att utredningen bara har lämnat förslag för grundskolan och grundsärskolan och inte för övriga skolformer som riktar sig mot barn och ungdomar innebär hinder mot att reglera kommunala resursskolor i nämnda skolformer redan nu.

När det gäller specialskolan och sameskolan, som är statliga skolformer, samt gymnasiesärskolan bedömer utredningen att det inte behövs en reglering av resursskolor. Elevantalet i dessa skolformer är enligt utredningen begränsat och undervisningsgrupperna relativt små, varför det inte bedöms finnas underlag för att skapa särskilda resursskolor. Det finns i dag inte heller någon reglering av fristående resursskolor inom gymnasiesärskolan. Mot denna bakgrund föreslås ingen utvidgad reglering av dessa skolformer.

När det gäller skolformerna förskoleklass och gymnasieskola bedömer utredningen att en reglering av kommunala resursskolor skulle behöva utredas närmare. Enligt utredningen kan det också i många fall finnas skäl att avvakta med att placera ett barn i en resursskola till dess att eleven har börjat i grundskolan med tanke på elevers olika mognad när de börjar i förskoleklassen och eftersom det kan vara svårt att tidigt göra en bedömning av behovet av särskilt stöd. Frågan om kommunala resursskolor inom förskoleklassen bör enligt utredningen kunna hanteras inom ramen för införandet av en tioårig grundskola enligt betänkandet En tioårig grundskola – Införandet av en ny årskurs 1 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan (SOU 2021:33). När det gäller gymnasieskolan är det enligt utredningen angeläget att alla elever oavsett stödbehov ges möjlighet att välja mellan olika gymnasieprogram, något som skulle vara svårt att tillgodose om elever med behov av omfattande individuellt stöd skulle hänvisas till särskilda skolenheter. Utredningen konstaterar dock samtidigt att fristående skolor enligt den gällande skollagen får inrätta resursskolor i förskoleklassen och gymnasieskolan.

Regeringen konstaterar att frågan om en utvidgad reglering av resursskolor till fler skolformer utöver grundskolan och grundsärskolan skulle behöva utredas närmare och inte kan hanteras inom ramen för detta lagstiftningsärende. En reglering av kommunala resursskolor inom grundskolan och grundsärskolan innebär dock inte att offentliga huvudmän inom andra skolformer inte får inrätta sådana skolenheter.

Möjligheten till fristående resursskolor finns alltså enligt gällande skollag även för förskoleklassen och gymnasieskolan (9 kap. 17 § och 15 kap. 33 §). När det gäller fristående skolors möjlighet att inrätta resursskolor redan i förskoleklassen för elever som är i behov av särskilt stöd för sin utveckling, hänvisas det i förarbetena till regeringens övergripande ambition att öka valfriheten och skapa lika villkor för fristående och kommunala skolor (prop.

2009/10:165 s. 725, 743 och 382). Även när det gäller gymnasieskolan framgår det av propositionen Vissa frågor om fristående skolor (prop. 2011/12:49 s. 8) att möjligheten till fristående resursskolor infördes för att skapa lika villkor mellan kommunala och fristående skolor och öka möjligheten för elever som är i behov av särskilt stöd att välja mellan olika anordnare. Det framgår således av skollagens förarbeten att möjligheten till kommunala resursskolor även inom förskoleklassen och gymnasieskolan redan ansågs finnas utan uttrycklig reglering. Som HFD lyfter i sitt avgörande om kommunala resursskolor (HFD 2017 ref. 50) medför den kommunala självstyrelsen att en kommun har en betydande frihet att själv bestämma hur den kommunala verksamheten ska organiseras och administreras.

En reglering av kommunala resursskolor när det gäller skolformerna grundskola och grundsärskola innebär således inte i sig något hinder mot att kommuner inrättar resursskolor även i skolformerna förskoleklass och gymnasieskola.

Bör målgruppen för resursskolor preciseras?

Regeringen gör sammantaget bedömningen att den målgrupp för de kommunala resursskolorna som bör anges i skollagen bör harmoniera med den målgrupp för de fristående resursskolorna som anges i skollagen, dvs. elever i behov av särskilt stöd. Det föreslås således att det anges i skollagen att en kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet med grundskola till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola).

Förhållandet mellan resursskolornas målgrupp och regleringen i 3 kap. skollagen behöver förtydligas

Resursskolor är inte någon egen skolform (jfr 1 kap. 1 § skollagen där skolformerna i skolväsendet anges) utan ett möjligt sätt att organisera särskilt stöd.

Regeringen anser att utgångspunkten för ett förtydligande av regleringen är att en resursskola enbart tar emot elever som är i behov av särskilt stöd och att de generella anpassningar som görs av resursskolans verksamhet och som kommer alla skolans elever till del bedöms vara ett särskilt stöd i sig. Enskilda elever kan därutöver ha behov av ytterligare särskilt stöd. Mot denna bakgrund anser regeringen att det behöver göras förtydliganden dels i de nya bestämmelserna om kommunala resursskolor och i de befintliga bestämmelserna om fristående resursskolor, dels i skollagens 3 kap. Barns och elevers utveckling mot målen.

Närmare om huvudmannens ansvar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder

Det föreslås ovan att det ska anges i skollagen att en kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola) samt att kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att kunna uppfylla

de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att undvika svårigheter i sin skolsituation.

Att placeringen ska grundas på elevens behov av sådant särskilt stöd som en viss resursskola erbjuder innebär att det behovet måste vara utrett. Det framgår redan av skollagens förarbeten till de allmänna bestämmelserna för grundskolan, som gäller för såväl kommunala som fristående skolor, att förbudet mot tester och prov för antagning till en grundskoleenhet inte utgör något hinder mot utredningar som görs för att fastställa om en elev tillhör målgruppen för en utbildning som riktar sig till elever som är i behov av särskilt stöd (10 kap. 9 § skollagen och prop. 2009/10:165 s. 731). Det är således förväntat att det krävs sådana utredningar. Av rättspraxis framgår också att huvudmannen för en fristående resursskola ansvarar för att bedöma om en elev tillhör den målgrupp som skolan riktar sig till (HFD 2020 ref. 22). Även när det gäller kommunala resursskolor bör kommunen som huvudman ansvara för att bedöma om en elev tillhör resursskolans målgrupp.

Det är enligt regeringen lämpligt att Skolverket får i uppdrag att revidera de allmänna råden om extra anpassningar och särskilt stöd så att de även omfattar utredning och bedömning inför placering eller mottagande vid en resursskola.

Närmare om bedömningen av om en elev tillhör målgruppen för en resursskola

I normalfallet kommer det att vara så att en elev som är aktuell för placering vid en kommunal resursskola har fått sitt behov av särskilt stöd ordentligt utrett vid hemskolan och har ett åtgärdsprogram enligt bestämmelserna om särskilt stöd i 3 kap. skollagen. Med hemskolan avses här den ordinarie skola som eleven går i vid ansökan till resursskolan. Av utredningens kartläggning verkar det som om kommunala resursskolor oftast riktar sig till elever som har gått några årskurser i en ordinarie skola. Det framgår också av utredningen att det i ytterst få fall blir aktuellt att placera elever i resursskola redan i årskurs 1, men att om så är fallet måste samma utredning göras under tiden i förskoleklassen som annars skulle ha gjorts i grundskolan. Vid en utredning om särskilt stöd ska bl.a. samråd ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Trots att en elev har ett åtgärdsprogram på en skola bör kommunen som huvudman ansvara för att bedöma om eleven är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder.

Regeringen anser att det även i fortsättningen bör vara upp till de kommunala huvudmännen att, i likhet med de enskilda huvudmännen, ta ställning till vilket underlag de anser sig behöva för att kunna bedöma om en elev tillhör målgruppen för resursskolan. Det innebär att resursskolan måste ha kompetens att göra dessa bedömningar med de professioner som behövs och vid utredningar om särskilt stöd enligt 3 kap. skollagen har elevhälsan en central roll (3 kap. 7 § andra stycket).

Sammantaget bör det överlämnas åt huvudmannen för en resursskola att från fall till fall, och utifrån eventuell inriktning på resursskolan, bedöma vilka elever i som är i behov av särskilt stöd som kan bli aktuella för att erbjudas plats vid resursskolan. Det bör understrykas att resursskolor är till för elever som behöver en särskilt anpassad lärmiljö. De allra flesta elever kan och ska kunna få den ledning och stimulans och det stöd de behöver i sitt lärande och i sin utveckling inom det ordinarie sammanhanget. Det är skolans ansvar att anpassa lärmiljöerna för att kunna möta elevernas olika behov och förutsättningar. Som framgår av skollagens förarbeten är utgångspunkten för elever som är i behov av särskilt stöd att stödinsatserna ska ges i den skolenhet där eleven går. Huvudmannen är skyldig att vidta långtgående åtgärder för att tillgodose elevens stödbehov inom ramen för den ordinarie skolplaceringen (prop. 2009/10:165 s. 379). Kommunala resursskolor bör vara en organisatorisk samlösning för ett mindre antal elever med sådana stödbehov som utifrån den rådande situationen är svåra att tillgodose på annat sätt. Resursskolor bör alltså ses som ett komplement till det särskilda stöd som kan ges på alla skolor.

När placeringen vid resursskolor grundas på elevens stödbehov ska inte skollagens vanliga placeringsregler gälla

Dagens regelverk innebär att elever har rätt att bli placerade vid en grundskolenhet nära hemmet. Vårdnadshavares önskemål är utgångspunkten för en placering, men det kan frångås om det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen eller om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero (10 kap. 30 och 31 §§ skollagen). Eftersom de kommunala resursskolorna nu föreslås få egna placeringsbestämmelser bör undantag göras från 10 kap. 30 och 31 §§. Det kommer således inte att vara vårdnadshavarnas önskemål eller närhetsprincipen som ska vara avgörande för en placering vid en kommunal resursskola utan elevernas behov av det särskilda stöd som respektive resursskola erbjuder. Vårdnadshavare bör dock ha möjlighet att ansöka om att en elev ska placeras vid en resursskola.

Placering vid en kommunal resursskola ska alltid utgå från principen om barnets bästa. Det innebär bl.a. att när det gäller en placering i en resursskola inom grundskolan ska elevens inställning så långt det är möjligt klarläggas. Eleven ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter och åsikterna ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. När det gäller elever i grundskolan är det dock fortfarande vårdnadshavaren som t.ex. ansöker om placering av eleven vid en viss skolenhet.

En elev som får sin utbildning i en kommunal resursskola bör som huvudregel ha sin skoltillhörighet där

Utgångspunkten för en placering vid en kommunal resursskola är att resursskolans specifika utformning och lärmiljö bedöms möta elevens stödbehov, vilket ofta kan tala för en mer varaktig placering som eleven och

vårdnadshavarna ska kunna känna trygghet i. För mer kortvariga placeringar kan exempelvis en särskild undervisningsgrupp inom den ordinarie grundskolan vara att föredra. En ordning där elever i en kommunal resursskola, som avses få sin utbildning där under längre tid, inte formellt placeras vid resursskolan riskerar att skapa oklarhet kring vilken av skolorna som har ansvaret för eleven, bl.a. i fråga om uppföljningen av elevens åtgärdsprogram.

Utsikterna att återgå till en ordinarie grundskola kan också ibland vara bättre om det är en annan skola än den tidigare ifall eleven har negativa erfarenheter därifrån. Detta talar för att en elev som får sin utbildning i kommunens resursskola inte bör behålla sin tidigare placering utan få sin formella skolplacering och ansvarig rektor vid resursskolan. Placeringen bör vidare inte tidsbegränsas i förväg utan baseras på den enskilda elevens behov. Däremot finns det skäl att noggrant följa upp placeringen.

Som HFD lyfter i sitt avgörande om kommunala resursskolor (HFD 2017 ref. 50) medför den kommunala självstyrelsen att en kommun har en betydande frihet att själv bestämma hur den kommunala verksamheten ska organiseras och administreras. I samma rättsfall uttalar domstolen också att de elever som sökt sig till en resursskola måste anses ha såväl sin ordinarie skolplacering som sin ordinarie undervisningsgrupp i resursskolan. Elevers vårdnadshavare ska alltid ha möjlighet att ansöka om placering vid en kommunal resursskola. Om det skulle uppstå en situation där vårdnadshavarna är missnöjda med att deras barn formellt är placerade på hemskolan i stället för på resursskolan kommer de alltså att kunna ansöka om en placering vid resursskolan. Det föreslås även att elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och vårdnadshavarna medger det, ska kunna ansöka om en sådan placering. Detta innebär att även rektorn har möjlighet att ansöka om en sådan placering om det uppstår otydligheter eller nackdelar med anledning av elevens fortsatta formella placering på den tidigare hemskolan.

Kommuner ska kunna organisera särskilt stöd utifrån sina förutsättningar

Regeringen anger i propositionen att det för utredningen har varit angeläget att inte föreslå lagstiftning som skulle försvåra andra typer av organisatoriska lösningar, som t.ex. kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper.

Sammantaget bedöms gällande rätt tillsammans med förslagen i denna proposition innebära att det kommer att finnas möjligheter för kommuner att anpassa organisationen och undervisningen efter lokala förhållanden och elevernas individuella behov samtidigt som vårdnadshavarna kommer att ha tillräckliga möjligheter att påverka situationen.

Ansökningsförfarandet ska vara likvärdigt och urval ska göras utifrån elevernas behov

Regeringens förslag

En kommun ska besluta om placering av en elev vid en kommunal resursskola inom grundskolan, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan ska

även få göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det. Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Skälen för regeringens förslag

En placering vid en kommunal resursskola bör bygga på frivillighet

En placering av en elev vid en kommunal resursskola bör bygga på frivillighet. Om en elevs vårdnadshavare inte vill att deras barn ska gå på en resursskola måste kommunen i stället erbjuda eleven det särskilda stödet som behövs på annat sätt.

Elevens vårdnadshavare bör alltid få ansöka till en resursskola

Regeringen anser att det bör tydliggöras i lagtexten att elevens vårdnadshavare alltid har möjlighet att ansöka om plats vid en resursskola. Det innebär inte att kommunerna måste starta resursskolor eller att det är vårdnadshavarnas vilja som ska vara styrande. Det innebär inte heller att en placering får bli rutinmässig. Tvärtom innebär regeringens förslag att det förtydligas i lagtexten att kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som en viss resursskola erbjuder. Även om vårdnadshavarna tillåts ansöka till resursskolan är det således fortfarande kommunen som avgör om en elev tillhör resursskolans målgrupp och om eleven kan erbjudas plats eller inte.

Det bör emellertid införas ett krav på att elevens vårdnadshavare alltid själv måste ansöka om placering för sitt barn vid en kommunal resursskola. Om elevens vårdnadshavare medger det kan det mycket väl, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter, vara hemskolans rektor som sköter ansökningsförfarandet.

Om en elev vill söka sig till en resursskola med en annan huvudman, fristående eller kommunal, bör dock ansökan göras av elevens vårdnadshavare, även om elevens rektor givetvis kan vara behjälplig.

Det saknas tydliga urvalsregler i dag

Efterfrågan på platser i såväl fristående som kommunala resursskolor sammantaget överstiger tillgången. Det kan konstateras att det i dag saknas närmare urvalsregler för kommunala grundskolor i skollagen, utöver vad som följer av bestämmelserna om när en kommun får frånga en vårdnadshavares önskemål om placering (10 kap. 30 §). Kommunerna har följaktligen ett relativt stort utrymme att själva bestämma vilka principer som ska tillämpas vid urval till sina skolenheter, oavsett om det är fråga om resursskolor eller inte. Ett grundläggande krav som har fastslagits i rättspraxis är emellertid att urvalet ska ske på ett objektivt, sakligt och icke-diskriminerande sätt och med hänsyn till vad som sammantaget är bäst för samtliga inblandade elever (HFD 2015 ref. 50).

I sitt vägledande avgörande om kommunala resursskolor bedömde HFD att skollagens nuvarande bestämmelser inte hindrar kommunerna från att göra en behovsprövning i samband med placering vid en skola med inriktning mot

elever som är i behov av särskilt stöd (HFD 2017 ref. 50). Det framgår också att resursskolorna i målet vid ansökan gjorde en bedömning av elevens behov av särskilt stöd och att de elever som hade störst behov prioriterades.

Det finns även viss praxis från Skolväsendets överklagandenämnd när det gäller kommuners urvalsförfaranden till dagens inrättade resursskolor.

Vid urval ska de elever som har störst behov av resursskolans särskilda stöd prioriteras

Regeringen gör bedömningen att det finns skäl att förtydliga i lagtexten vad som gäller vid urval till kommunala resursskolor.

Som utredningen har konstaterat förekommer det ofta köer till dagens resursskolor. Frågan är då hur kommunen ska prioritera mellan de sökande eleverna. Eftersom placeringarna ska grundas på elevernas stödbehov föreslår regeringen att huvudmannen vid urval ska prioritera de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder. Som angetts ovan framgår det av vissa vägledande avgöranden att kommunala resursskolor prioriterar de elever som har störst behov.

Regeringen anser att den elev som har störst behov av det stöd som resursskolan erbjuder ska prioriteras. Att en elev inte får plats på en viss resursskola innebär att kommunen måste ge eleven det stöd eleven behöver på annat sätt. Eftersom resursskolor kan specialisera sig och erbjuda ett visst slag av särskilt stöd utifrån sin målgrupp måste urvalsbestämmelsen bli mer allmän och ge utrymme för huvudmännen att bedöma vilka elever som har störst behov av en viss resursskolas stöd, oavsett när ansökningarna kommit in. Hur prioriteringen bör göras i ett enskilt fall måste vara ett ansvar för huvudmännen.

Det finns i sammanhanget anledning att uppmärksamma att det i propositionen Ett mer likvärdigt skolval (prop. 2021/22:158) föreslås att även fristående resursskolor ska tillämpa urvalsgrunden att de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder ska prioriteras.

Utifrån frågor som har ställts i det lagstiftningsärendet (prop. 2021/22:158) om hur en sådan prioritering kan gå till ges där ett antal exempel på hur en prioritering kan gå till. Det anges t.ex. att om en resursskola har specialiserat sig mot elever med språkstörning och en av två elever som båda har behov av anpassningar och stödinsatser utifrån en sådan funktionsnedsättning har svårare att kommunicera med sin omgivning än den andra eleven får den första eleven anses ha störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder. Ett annat exempel rör en annan grupp elever som är aktuella för resursskolor, nämligen elever med långvarig skolfrånvaro.

Exempel på faktorer som behöver beaktas vid urval till en resursskola är hur stor del av sin skolgång en viss elev har missat i praktiken eller hur stora behov av anpassningar en elev har på grund av sina funktionsnedsättningar eller hur stora svårigheter eleven har i sin skolgång i övrigt. Dessa faktorer får beaktas utifrån resursskolans eventuella specialisering mot t.ex. vissa funktionsnedsättningar. Även om det är svåra avvägningar anser regeringen

att det inte finns någon bättre urvalsgrund än att de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder ska prioriteras. Som nämnts ovan finns det skäl för att ta fram vägledningar om hur utredningar och bedömningar inför placeringar vid resursskolor kan göras.

Regeringen är medveten om att mer preciserade bestämmelser ger Skolinspektionen fler verktyg i tillsynen än mer allmänt hållna bestämmelser. Mot bakgrund av vad som anförs ovan anser dock regeringen att det inte är lämpligt att precisera urvalsbestämmelsen ytterligare.

Placeringen ska följas upp och eleven ska få gå kvar så länge eleven behöver det särskilda stöd som resursskolan erbjuder

Regeringens förslag

En elevs placering vid en kommunal resursskola ska regelbundet följas upp och utvärderas. En elev ska ha rätt att gå kvar vid resursskolan så länge eleven är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Om elevens vårdnadshavare begär att placeringen ska upphöra ska eleven placeras vid en annan av kommunens skolenheter enligt de vanliga placeringsbestämmelserna för grundskolan.

Skälen för regeringens förslag

När placeringen vid en resursskola grundas på elevens stödbehov bör den följas upp och utvärderas

Regeringen anser att själva placeringen på resursskolan bör följas upp och utvärderas. Regeringen anser, i likhet med utredningen, att det bör vara upp till varje kommun att bestämma hur de vill organisera denna uppföljning och utvärdering av placeringen. För att inte ge upphov till ytterligare administration bör det kunna hanteras inom ramen för den kontinuerliga uppföljning och utvärdering som redan i dag ska göras av en elevs åtgärdsprogram. Som angetts ovan avser dock regeringen att ge Skolverket i uppdrag att ta fram en vägledning om hur utredningar och bedömningar inför placeringar vid resursskolor kan göras. Ett sådant arbete skulle också kunna omfatta hur arbete med uppföljning och utvärdering av placeringarna kan göras.

Eleven ska ha rätt att gå kvar vid resursskolan så länge han eller hon är i behov av resursskolans särskilda stöd

Regeringen föreslår att det i lagtexten införs en bestämmelse om att en elev har rätt att gå kvar vid resursskolan så länge eleven är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder.

Det måste enligt regeringen således göras en noggrann utvärdering och analys av om eleven är i behov av det särskilda stödet även fortsättningsvis eller inte. En placering vid resursskolan bör visserligen inte bli mer långvarig än eleven behöver. Placeringen bör dock inte heller bli kortare än eleven behöver.

Elever och vårdnadshavare måste kunna känna att en positiv utveckling på resursskolan i sig inte innebär en risk för att placeringen avslutas, vilket skulle kunna påverka elevernas utveckling negativt. Det avgörande bör i stället vara om eleven fortfarande är i behov av det särskilda stöd som resursskolans verksamhet erbjuder.

Där är således inte vårdnadshavarnas önskemål som är avgörande för placeringen utan kommunens professionella pedagogiska bedömningar.

Regeringen anser att en rätt för en elev som har placerats på en kommunal resursskola att gå kvar vid resursskolan så länge eleven har behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder är en lämplig avvägning.

Regeringen anser vidare att det bör framgå av skollagen att inte bara den initiala placeringen vid resursskolan utan också den fortsatta placeringen på resursskolan är frivillig samt vad som gäller om vårdnadshavaren inte längre vill att eleven ska vara placerad där. Regeringen föreslår således att det ska framgå av skollagen att om elevens vårdnadshavare begär att placeringen vid resursskolan ska upphöra ska eleven placeras vid en annan av kommunens skolenheter enligt 10 kap. 30 § skollagen.

Kommunerna bör beakta elevernas intresse av ändamålsenliga kommunikationer

Regeringens bedömning

Kommunens skyldighet att vid utformningen av sin grundskola beakta vad som är ändamålsenligt för eleverna från kommunikationssynpunkt bör även framöver omfatta de kommunala resursskolorna.

Skälen för regeringens bedömning

Regeringen anser att kommunerna även vid inrättandet av resursskolor bör beakta vad som är ändamålsenligt ur kommunikationssynpunkt för eleverna. Utrymmet för avvägningar bör dock bli större för lokaliseringen av resursskolor mot bakgrund av deras karaktär och begränsade målgrupp. Det förhållandet att placeringen bygger på frivillighet hindrar också att en elev placeras vid en skolenhet med längre resväg mot vårdnadshavarnas vilja.

Motsvarande reglering ska gälla för grundsärskolan

Regeringens förslag

Det ska förtydligas i skollagen att en kommun får begränsa utbildningen vid en viss grundsärskolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd. Benämningen resursskola ska införas i lagen för skolenheter där utbildningen begränsas på detta sätt. Kommunen ska ansvara för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att undvika svårigheter i sin skolsituation.

En kommun ska besluta om placering av en elev vid en kommunal resursskola inom grundsärskolan efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan ska även få göras av elevens rektor om eleven är placerad vid en av

kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det. Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Förhållandet mellan resursskolor och bestämmelserna om särskilt stöd i 3 kap. skollagen ska förtydligas enligt nedan.

I stället för bestämmelserna om utredning om särskilt stöd i 3 kap. skollagen ska det där anges att varje elev ska ges särskilt stöd vid resursskolor. Det innebär dels att ett åtgärdsprogram ska upprättas för varje elev vid resursskolan, dels att rektorn inte behöver utreda elevens behov av särskilt stöd på nytt utan vid utarbetandet av åtgärdsprogrammet kan utgå från den utredning som gjordes vid placeringen av eleven vid resursskolan. För vissa elever kan den generella anpassning som resursskolans miljö innebär vara tillräckligt särskilt stöd. För andra elever kan individuella stödåtgärder behövas därutöver. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärder ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

En elevs placering vid en kommunal resursskola ska regelbundet följas upp och utvärderas. En elev ska ha rätt att gå kvar vid resursskolan så länge eleven är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Om elevens vårdnadshavare begär att placeringen ska upphöra ska eleven placeras vid en annan av kommunens skolenheter enligt de vanliga placeringsbestämmelserna för grundsärskolan.

Regeringens bedömning

Kommunens skyldighet att vid utformningen av sin grundsärskola beakta vad som är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt för eleverna bör även framöver omfatta de kommunala resursskolorna.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Motsvarande reglering som föreslås för kommunala resursskolor inom grundskolan i 10 kap. skollagen föreslås införas för kommunala resursskolor med grundsärskola i 11 kap. skollagen.

En kommuns beslut om en elevs rätt att gå kvar vid en resursskola ska få överklagas

Regeringens förslag

En kommuns beslut i fråga om en elevs rätt att gå kvar vid en kommunal resursskola inom grundskolan och grundsärskolan ska få överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Andra beslut om placeringen ska få överklagas bara om de får överklagas enligt bestämmelserna om laglighetsprövning i kommunallagen.

*Skälen för regeringens förslag**Ett beslut i fråga om en ny placering vid en kommunal resursskola bör få överklagas bara genom laglighetsprövning*

Regeringen föreslår i propositionen att en placering vid en kommunal resursskola ska bygga på frivillighet. Placeringen förutsätter att elevens vårdnadshavare har ansökt om placeringen eller medgett att elevens rektor gör det. Om elevens vårdnadshavare inte längre vill att eleven ska gå vid resursskolan ska vidare kommunen erbjuda eleven plats vid en av sina ordinarie skolenheter. Mot denna bakgrund är regeringens uppfattning att ett positivt placeringsbeslut, dvs. att en elev får en plats vid resursskolan, inte behöver kunna överklagas.

Inte heller ett motsatt beslut, dvs. att en elev inte ska placeras vid en kommunal resursskola, ska vara överklagbart genom s.k. förvaltningsbesvär.

Regeringen anser dock att skollagens generella möjlighet till s.k. laglighetsprövning bör finnas i fråga om aktuella placeringsbeslut. Det är enligt regeringen viktigt att en kommun som väljer att inrätta en resursskola följer skollagen och annan lagstiftning och exempelvis beslutar om placering utifrån elevernas stödbehov på ett icke-diskriminerande sätt.

Det bör också enligt regeringen framhållas att även om det inte är en rättighet att placeras vid en resursskola är det en rättighet för en elev att få sitt behov av särskilt stöd i skolan tillgodosett. En elev som exempelvis anser att den nuvarande skolan inte ger tillräckligt stöd kan därför överklaga beslut i fråga om åtgärdsprogram till Skolväsendets överklagandenämnd. Nämnden kan då ge uttryck för en uppfattning om huruvida eleven borde ges stöd i en annan omfattning eller i annan form (prop. 2009/10:165 s. 586).

Det kan också nämnas att en nekad plats på en fristående skola inte kan överklagas i dag, vare sig det är en resursskola eller inte. Däremot finns det för fristående grundskolor och grundsärskolor vissa bestämmelser om urval i skollagen (10 kap. 36 § och 11 kap. 35 §). Det är också reglerat under vilka förutsättningar en fristående skola inte behöver ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev.

En avslutad placering vid en kommunal resursskola ska däremot få överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd

Ett beslut om att avsluta en skolplacering vid en resursskola mot vårdnadshavarnas vilja är ett mycket ingripande beslut. Det innebär ett påtvingat skolbyte och ett uppbrott från en invand skolmiljö. Elever har i dag ett väldigt starkt skydd i fråga om rätten att gå kvar vid en skolenhet (se 10 kap. 31 §). Ett skolbyte mot vårdnadshavarnas vilja får endast ske i vissa undantagsfall, bl.a. om den nuvarande placeringen medför betydande svårigheter för kommunen, och sådana beslut får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Regeringen anser att starka rättssäkerhetsskäl talar för att vårdnadshavarna ska ha möjlighet att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd, som har särskild kompetens på skolområdet, om en kommun beslutar att en elevs placering vid resursskolan ska avslutas men

vårdnadshavarna anser att eleven fortfarande har behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder.

Tydligare regelverk för fristående resursskolor

Regeringens förslag

Benämningen resursskola ska införas i skollagen för fristående förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor och gymnasieskolor som begränsar sin utbildning till att avse elever som är i behov av särskilt stöd.

Det ska förtydligas i skollagen att huvudmannen för en fristående resursskola inom förskoleklassen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Det särskilda stödet ska behövas för att eleven ska utvecklas i riktning mot de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i lågstadiet i den eller de skolformer som det kan bli aktuellt för eleven att gå i eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation.

Det ska förtydligas i skollagen att huvudmannen för en fristående resursskola inom grundskolan, grundsärskolan och gymnasieskolan ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Förhållandet mellan resursskolor och bestämmelserna om särskilt stöd i 3 kap. skollagen ska förtydligas enligt nedan.

I stället för bestämmelserna om utredning om särskilt stöd i 3 kap. skollagen ska det där anges att vid resursskolor ska varje elev ges särskilt stöd. Det innebär dels att ett åtgärdsprogram ska upprättas för varje elev vid resursskolan, dels att rektorn inte behöver utreda elevens behov av särskilt stöd på nytt utan vid utarbetandet av åtgärdsprogrammet kan utgå från den utredning som gjordes vid mottagandet av eleven vid resursskolan. För vissa elever kan den generella anpassning som resursskolans miljö innebär vara tillräckligt särskilt stöd. För andra elever kan individuella stödåtgärder behövas därutöver. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Skälen för regeringens förslag

Benämningen resursskola bör införas även för fristående skolor

Sammantaget gör regeringen bedömningen att de skillnader som finns inte hindrar att benämningen resursskola införs för såväl kommunala som fristående skolenheter som begränsar sin utbildning till elever som är i behov av särskilt stöd. Tvärtom bidrar det till tydlighet att använda den benämning som ofta används i praktiken.

Vidare anser regeringen att vissa förtydliganden bör göras i lagstiftningen även för fristående resursskolor, i enlighet med förslaget ovan.

Stärkt likvärdighet och rättssäkerhet i systemet med tilläggsbelopp för särskilt stöd

Regeringens förslag

Det befintliga bemyndigandet i skollagen för regeringen att meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det tilläggsbelopp som kommunerna är skyldiga att lämna till fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd, ska föras med en möjlighet för regeringen att delegera denna uppgift till den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringens bedömning

En tydligare reglering bör främja en mer likvärdig och rättvis tillämpning när det gäller tilläggsbelopp för barn och elever med omfattande behov av särskilt stöd.

Skälen för regeringens förslag

Syftet med tilläggsbeloppen är att säkerställa att barn och elever ska kunna få det särskilda stöd som de har rätt till

Fristående skolor, liksom fristående förskolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg, finansieras genom bidrag från elevernas hemkommuner. Bidraget består av ett grundbelopp och i vissa fall ett tilläggsbelopp. Tilläggsbelopp ska enligt skollagen bl.a. lämnas för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd och vara individuellt bestämt utifrån barnets eller elevens behov (se t.ex. 10 kap. 39 §). Skollagen innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det bidrag som kommunerna är skyldiga att lämna till fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg enligt vissa bestämmelser i skollagen (29 kap. 26 §). Bemyndigandet omfattar förskolan, förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem. Enligt förarbetena möjliggör bemyndigandet föreskrifter på förordningsnivå som preciserar vilka kostnader som bidrag ska lämnas för inom ramen för de poster som ingår i grundbelopp och tilläggsbelopp enligt skollagen (prop. 2008/09:171 Offentliga bidrag på lika villkor s. 31 f.). På förordningsnivå preciserar att tilläggsbelopp avser ersättning för assistenthjälp, anpassning av lokaler eller andra extraordinära stödåtgärder, däribland sådana som riktas till barn och elever med stora inlärnings svårigheter (14 kap. 8 § skolförordningen och 13 kap. 7 § gymnasieförordningen).

Syftet med införandet av tilläggsbeloppen var att säkerställa att barn och elever i verksamheter med enskild huvudman ska kunna få det särskilda stöd som de har rätt till, även stödåtgärder av extraordinärt slag som innebär att mer

betydande resurser måste avsättas för en enskild elevs räkning. Den nuvarande regleringen är från 2016 då det i enlighet med vad som presenterades i propositionen Tilläggsbelopp för särskilt stöd till barn och elever (prop. 2015/16:134) gjordes vissa förtydliganden. I skollagen förtydligades att tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets eller elevens behov. På förordningsnivå förtydligades att tilläggsbelopp även kan lämnas för sådana extraordinära stödåtgärder som exempelvis ett barn eller en elev med stora inlärningssvårigheter har behov av i undervisningen. Mot bakgrund av den rättspraxis som hade utvecklats behövde det klargöras att tilläggsbelopp kan lämnas för stödåtgärder som är förknippade med undervisningssituationen. Syftet med förtydligandena 2016 var att få en mindre restriktiv tillämpning och säkerställa att enskilda huvudmän för förskolor och skolor får de resurser som behövs för att tillgodose varje barns och elevs behov av särskilt stöd.

Skolverkets stödmaterial för tillämpningen av bestämmelserna om tilläggsbelopp kan lösa vissa problem

Skolverket redovisade den 31 augusti 2021 ett uppdrag från regeringen som, i enlighet med utredningens förslag, avsåg att ta fram stöd för tillämpningen av bestämmelserna om tilläggsbelopp (U2020/06613). Enligt uppdraget skulle Skolverket ta fram stödmaterial för tillämpningen av bestämmelserna om tilläggsbelopp i skollagen för att åstadkomma en mer likvärdig tillämpning hos barnens och elevernas hemkommuner och hos enskilda huvudmän i förskolan, förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, i syfte att barn och elever ska få det stöd de har rätt till (publicerades i september 2021 på Skolverkets webbplats). Skolverket skulle inhämta kunskaper och erfarenheter från SPSM som också kan bidra till att stödmaterialen når relevanta aktörer och kan implementeras på rätt sätt. I uppdraget ingick att tillgängliggöra den rättspraxis som finns i fråga om tilläggsbelopp och förtydliga vilka krav som bör ställas på både ansökan och utredning om rätten till tilläggsbelopp. För att stärka likvärdigheten och skapa ökad trygghet för elever med behov av extraordinära stödinsatser skulle Skolverket också återkomma med en analys av utvecklingen av hantering, beviljanden och bedömningar av tilläggsbelopp till fristående resursskolor.

Av Skolverkets analys av utvecklingen av tilläggsbelopp till fristående resursskolor framgår bl.a. att flera kommuner under senare år har byggt upp en tydligare organisation för hanteringen, med skärpta rutiner och bedömningsgrunder (rapport 2021:9). Ett led i denna utveckling är att kommunala skolor inte längre ansöker om tilläggsbelopp, utan endast fristående skolor. De formella kraven på dokumentationen i de ansökningar som skolorna skickar in har ökat. Det framgår också att kommunerna i regel inte gör någon åtskillnad mellan hanteringen av tilläggsbelopp till fristående resursskolor och övriga fristående skolor men att vissa kommuner tilldelar fristående resursskolor en extra ersättning i form av ett särskilt strukturtillägg.

Det framgår även att kommuner och fristående verksamheter inte har en gemensam bild av vad tilläggsbelopp är och när det ska utgå. Företrädare för kommunerna påtalar att fristående skolor fortfarande söker medel för stöd som kommunen bedömer som extra anpassningar eller särskilt stöd som inte kan anses som omfattande, dvs. sådant stöd som skolan förväntas erbjuda eleven inom ramen för grundbeloppet. Enligt Skolverket indikerar också antalet ansökningar som avslås samt det relativt höga antalet beslut som överklagas att det saknas en samstämmig bild. Rapporten visar vidare att det belopp som beviljas per barn eller elev varierar mellan kommunerna. En tänkbar förklaring till variationen skulle kunna vara att tilläggsbeloppets storlek till viss del är avhängigt storleken på det grundbelopp som kommunerna fördelar.

Det framgår också att flera kommuner anser att det är en utmaning att genomföra de individuella bedömningarna så som det förutsätts i lagstiftningen. Det framförs t.ex. att det inte finns en tydlig gräns mellan vad som är extraordinärt stöd i förhållande till det ordinarie stöd som skolan är skyldig att erbjuda eleven. Även utmaningar relaterade till att tidsätta och beräkna en ersättning för elevens behov av stöd tas upp.

Sammantaget kan det konstateras att Skolverkets redovisning till stor del bekräftar den problembild i fråga om tilläggsbeloppen som Utredningen om elevers möjligheter att nå kunskapskraven presenterat i sitt delbetänkande SOU 2020:42.

Regeringen gör mot denna bakgrund bedömningen att det stödmaterial som Skolverket tagit fram kan vara till hjälp för en mer likvärdig tillämpning av bestämmelserna om tilläggsbelopp och det är av vikt att det når relevanta aktörer, men det bedöms inte vara tillräckligt.

Ytterligare åtgärder krävs

Mot bakgrund av den problembild som framkommit av bl.a. delbetänkandet och Skolverkets redovisning gör regeringen bedömningen att det finns behov av ytterligare åtgärder utöver det stödmaterial som Skolverket tagit fram. Det finns skäl att föreslå ändringar på området som kan genomföras relativt snabbt för att komma till rätta med de svåraste problemen. För att öka likvärdigheten nationellt finns det enligt regeringen ett behov av att förtydliga och definiera bestämmelserna om tilläggsbelopp.

Frågan om en starkare roll för en skolmyndighet i fråga om tilläggsbeloppen har varit uppe i flera utredningar.

Myndighetsföreskrifter kan öka likvärdigheten när det gäller tilläggsbelopp för särskilt stöd

Mot bakgrund av vad som framkommit ovan gör regeringen bedömningen att det finns så allvarliga problem med dagens situation att det är motiverat med åtgärder som kan stärka likvärdigheten och rättssäkerheten i systemet med tilläggsbelopp. Det finns starka skäl för att förtydliga regelverket i syfte att de elever som är i omfattande behov av särskilt stöd också ska kunna få det. Det kan konstateras att myndigheters stödmaterial inte är bindande föreskrifter.

Bindande föreskrifter kan på ett helt annat sätt få effekt för likvärdigheten eftersom de måste följas.

Som nämnts ovan innehåller skollagen ett bemyndigande för regeringen att meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det bidrag som kommunerna är skyldiga att lämna till fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg enligt vissa bestämmelser i skollagen, bl.a. bestämmelserna om tilläggsbelopp (29 kap. 26 §). Det saknas dock en möjlighet för regeringen att delegera denna uppgift till den myndighet som regeringen bestämmer. När det gäller det tilläggsbelopp för elever med behov av särskilt stöd som en hemkommun ska betala till en enskild huvudman som använder distansundervisning för en hel utbildning i gymnasie- eller gymnasiesärskolan är däremot motsvarande bemyndigande i skollagen utformat på det sättet att såväl regeringen som den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om det (22 kap. 20 och 21 §§). Det föreslås därför att bemyndigandet i 29 kap. 26 § skollagen justeras så att inte bara regeringen, utan även den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela ytterligare föreskrifter om tilläggsbelopp för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Regeringen kan då bemyndiga lämplig skolmyndighet att meddela sådana föreskrifter. Det stödmaterial som Skolverket har tagit fram och den analys som verket har gjort kan enligt regeringen vara till hjälp i det fortsatta arbetet. Det kan exempelvis bli en uppgift för Skolverket att ta fram sådana föreskrifter med en skyldighet att låta SPSM yttra sig vid framtagandet. Syftet med att införa en möjlighet för regeringen att subdelegera föreskrifträtten är att möjliggöra klagor och exemplifierande myndighetsföreskrifter som kan bidra till att bedömningen av ett barns eller en elevs individuella stödbehov ska bli mer rättssäker och likvärdig över landet.

Avslutningsvis konstaterar regeringen att tydligare föreskrifter om tilläggsbelopp kan bidra till mindre resurskrävande administration för såväl fristående skolor som kommunerna. Eftersom beslut om tilläggsbelopp får överklagas till allmän förvaltningsdomstol (28 kap. 5 § 2 skollagen) torde ett tydligare regelverk enligt regeringen bidra till ett minskat antal överklaganden. Vidare kan nya myndighetsföreskrifter kompletteras med uppdaterade allmänna råd och stödmaterial. Som helhet bedöms förslaget kunna leda till en mer likvärdig och rättvis tillämpning när det gäller tilläggsbelopp för elever med omfattande behov av särskilt stöd. Regeringen avser att följa utvecklingen i fråga om tilläggsbeloppen noga. Regeringen anser att en myndighet inom viss tid bör ges i uppdrag att följa upp och utvärdera reformen utifrån dess syfte. Regeringen bedömer att det är lämpligt att ge ett sådant uppdrag tre år efter att föreskrifterna har trätt i kraft för att kunna överblicka systematiska effekter.

Ytterligare rättsligt stöd för behandling av personuppgifter behövs inte

Regeringens bedömning

EU:s dataskyddsförordning, lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, offentlighets- och sekretesslagen och skollagens bestämmelser om behandling av personuppgifter och tystnadsplikt utgör tillräcklig reglering av den personuppgiftsbehandling som kan komma att ske hos kommuner, enskilda skolhuvudmän och Skolväsendets överklagandenämnd med anledning av förslagen i propositionen. Det behöver således inte införas någon ytterligare reglering av denna behandling.

Regeringen redogör i propositionen för de närmare skälen för sin bedömning.

Ikraftträdande

Regeringens förslag

Lagändringarna ska träda i kraft den 2 juli 2022. De nya bestämmelserna i fråga om resursskolor ska tillämpas första gången för utbildning som bedrivs efter den 1 juli 2023.

Skälen för regeringens förslag

Syftet med den föreslagna regleringen av kommunala resursskolor är att stärka och förbättra arbetet med såväl befintliga som framtida kommunala resursskolor samt tillförsäkra elever och vårdnadshavare en rättssäker hantering. Detta talar för ett så tidigt ikraftträdande som möjligt. Samtidigt brukar nya bestämmelser på skolområdet som påverkar huvudmannens, rektors, lärares och annan personals planering och barns och elevers skolgång inte börja tillämpas mitt under ett läsår utan inför ett nytt läsår. Arbetet med placeringsförfarandet inför ett nytt läsår påbörjas dock tidigt. Mot denna bakgrund föreslås ändringarna i skollagen träda i kraft den 2 juli 2022 och tillämpas för utbildning som bedrivs efter den 1 juli 2023. Datumet för ikraftträdandet är anpassat till lagförslagen i propositionen Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper som ska träda i kraft den 1 juli 2022 (prop. 2021/22:36, bet. 2021/22:UbU7, rskr. 2021/22:156). Det bedöms inte finnas något behov av övergångsbestämmelser.

Utskottets ställningstagande

I propositionen lämnar regeringen ett antal förslag till ändringar i skollagen som syftar till att utveckla och tydliggöra förutsättningarna för s.k. resursskolor, dvs. skolor som begränsar sitt mottagande till elever som är i behov av särskilt stöd.

Utskottet har under en längre tid noga följt frågan om att utveckla och tydliggöra förutsättningarna för resursskolor. Utskottet anser i likhet med regeringen att det finns ett stort behov av att förtydliga och förbättra förutsättningarna för resursskolor.

Utskottet kan konstatera att propositionen bl.a. innehåller förslag till ändringar i skollagen som innebär att kommunala resursskolor inom grundskolan och grundsärskolan regleras i skollagen. Det ska anges där att en kommun vid vissa skolenheter får begränsa utbildningen till elever som är i behov av särskilt stöd. Kommunen ska besluta om placering efter ansökan av elevens vårdnadshavare eller, under vissa förutsättningar, av elevens rektor. Vid behov av urval ska de elever som har störst behov prioriteras. Placeringen ska regelbundet utvärderas och en elev ska ha rätt att gå kvar så länge stödbehovet kvarstår.

Vidare föreslås benämningen resursskola införas i skollagen för de ovannämnda skolorna och för skolor med enskild huvudman som begränsar sin utbildning till elever som är i behov av särskilt stöd inom förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan och gymnasieskolan. Det tydliggörs också i skollagen att såväl kommunala som fristående resursskolors verksamhet är en form av särskilt stöd och att huvudmannen ska ansvara för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder.

Utskottet välkomnar propositionen och ställer sig bakom lagförslagen. Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen.

Utskottet övergår nu till att under särskilda rubriker behandla de motionsyrkanden som innehåller förslag om tillkännagivanden i frågor som anknyter till lagförslaget.

Utredning om finansiering av resursskolor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen att den ska återkomma med förslag på en förutsägbar och långsiktig finansiering av skolgång för resursskolans målgrupp och att det därför snarast bör tillsättas en utredning med detta uppdrag.

Jämför reservation 1 (S, V).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:4609 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2 begärs att regeringen snarast ska återkomma med förslag på en utvecklad och långsiktig finansiering av skolgång för resursskolans målgrupp. Ett stort problem är enligt motionärerna att dagens skollag och reglerna för tilläggsbelopp inte är anpassade till resursskolornas särskilda karaktär och förutsättningar. Motionärerna anför vidare att propositionen inte säkerställer en nödvändig extra finansiering som krävs för denna resurstäta och anpassade skolmiljön.

I kommittémotion 2021/22:4178 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 43 framförs att det saknas lagstöd i fråga om resursskolor, vilket borde tas fram

och likaså att det saknas en utredning som säkerställer en finansieringslösning som garanterar resursskolornas verksamhet.

I kommittémotion 2021/22:2546 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 13 begärs insatser för elever med behov av särskilt stöd. Motionärerna anför bl.a. att ett lagstiftningsarbete snarast bör påbörjas för att resursskolorna ska ges en egen definition i skollagen och en finansieringslösning som anpassas efter resursskolornas särskilda förutsättningar.

Enligt kommittémotion 2021/22:4601 av Fredrik Christensson och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 2 bör regeringen snarast tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur en förutsägbar finansiering av skolgången för resursskolans målgrupp bäst bör säkerställas. Det handlar enligt motionärerna inte bara om likvärdiga förutsättningar utan också om att ge bättre förutsättningar för de elever som är i behov av särskilt stöd och av att gå i en resursskola.

I kommittémotion 2021/22:4557 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkande 2 begärs att regeringen ska återkomma med förslag på en hållbar finansieringsmodell för resursskolor som är bättre anpassad efter resursskolornas särskilda förutsättningar och elevernas behov. Enligt motionärerna är reglerna om tilläggsbelopp inte anpassade till resursskolornas särskilda förutsättningar och dessa behöver bättre förutsättningar att verka för att varje barn ska kunna få det stöd han eller hon behöver.

I kommittémotion 2021/22:4163 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkande 74 anser motionärerna bl.a. att det behöver tillsättas en utredning om systemet för särskilt stöd med syftet att säkra en hållbar finansieringsmodell för stödinsatser i såväl kommunala som fristående skolor. Att flytta ansvaret för bedömning av elevernas stödbehov från kommunerna till en oberoende instans, exempelvis Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), bör enligt motionärerna särskilt övervägas, liksom att flytta kostnadsansvaret för det särskilda stödet från kommunerna till staten. En bedömning av en elevs stödbehov och hans eller hennes resurstilldelning i form av särskilt stöd bör kunna följa eleven, oavsett om han eller hon väljer en kommunal eller fristående skola.

Enligt yrkande 77 vill motionärerna ge resursskolorna en egen definition i skollagen och en finansieringslösning som är bättre anpassad efter resursskolornas särskilda förutsättningar och som tar särskild hänsyn till elevernas behov.

I motion 2021/22:4589 av Annika Hirvonen (MP) yrkande 1 begärs att regeringen snarast ska tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur en förutsebar finansiering av skolgången för resursskolans målgrupp bäst bör säkerställas. Enligt motionären finns det ett uppenbart behov av en översyn av finansieringen av extraordinärt särskilt stöd till elever, inte minst efter att flera statliga utredare pekat på behovet av en sådan översyn.

Utskottets ställningstagande

Ett stort problem är enligt utskottet att dagens skollag och reglerna för tilläggsbelopp inte är anpassade till resursskolornas särskilda karaktär och förutsättningar. Utgångspunkten måste vara varje elevs rätt till utbildning. I dag råder det stor godtycklighet kring varje kommuns behovsbedömning av denna elevgrupp vilket utredningar som ligger till grund för regeringens proposition väl beskrivit. Regelverket för tilläggsbeloppet behöver ses över och förändras.

I propositionen ges förslag för att förbättra förutsättningarna för de elever som är i behov av anpassade lärmiljöer. Utskottet anser dock att propositionen inte säkerställer en nödvändig extra finansiering som krävs för denna resurstäta och anpassade skolmiljö. Utskottet anser att regeringen bör återkomma med förslag på en förutsägbar och långsiktig finansiering av skolgång för resursskolans målgrupp och att regeringen därför snarast bör tillsätta en utredning med detta uppdrag. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Utskottet tillstyrker därmed delvis motionerna 2021/22:2546 (SD) 13, 2021/22:4163 (KD) yrkandena 74 och 77, 2021/22:4178 (M) yrkande 43, 2021/22:4557 (KD) yrkande 2, 2021/22:4589 (MP) yrkande 1, 2021/22:4601 (C) yrkande 2 och 2021/22:4609 (M) yrkande 2.

Övriga frågor om resursskolor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår yrkanden om övriga frågor om resursskolor.
Jämför reservation 2 (SD, L), 3 (MP) och 4 (KD, L, MP).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:4609 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 begärs att både kommunala och fristående resursskolor ska behandlas lika i avseendet att de vid urval i första hand ska ge plats till de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder.

I kommittémotion 2021/22:4601 av Fredrik Christensson och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 1 anför motionärerna att även fristående resursskolor vid urval ska prioritera de elever som har störst behov av särskilt stöd.

I kommittémotion 2021/22:4557 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkande 1 begärs att de lagändringar som föreslås i propositionen om antagning till resursskolor ska gälla såväl fristående som kommunala resursskolor.

I yrkande 3 anser motionärerna att det bl.a. bör övervägas om en förändrad ansökningsprocess när det gäller tilläggsbelopp skulle kunna skapa större

förutsägbarhet när det kommer till resursskolornas finansiering. Motionärerna anser även att det bör utredas om en behovsbedömning och beviljad rätt till ett tilläggsbelopp ska kunna gälla för längre tid än i dag.

I kommittémotion 2021/22:4535 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 1 anför motionärerna att i stället för att lägga ansvaret på kommunerna för nivån på ersättningen för tilläggsbelopp till resursskolorna bör regeringen och riksdagen besluta om en riksnorm för ersättning till resursskolorna. Det skapar enligt motionärerna likvärdighet över hela landet samt mellan kommunala och enskilda skolor.

I motion 2021/22:4589 av Annika Hirvonen (MP) yrkande 2 begärs att regeringen senast i år ska tillsätta en utredning med uppdrag att överväga om resursskolan ska vara en egen skolform.

Utskottets ställningstagande

När det gäller yrkanden om att kommunala och fristående resursskolor ska behandlas lika i avseendet att de vid urval i första hand ska ge plats till de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder, vill utskottet hänvisa till proposition 2021/22:158 Ett mer likvärdigt skolval, där denna fråga behandlas. Propositionen bereds i riksdagen under våren. Mot denna bakgrund avstyrks motionerna 2021/22:4557 (KD) yrkande 1, 2021/22:4601 (C) yrkande 1 och 2021/22:4609 (M) yrkande 1.

När det gäller ytterligare yrkanden om frågor om tilläggsbelopp vill utskottet hänvisa till det tillkännagivande som utskottet ovan tillstyrker om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag på en förutsägbar och långsiktig finansiering av skolgång för resursskolans målgrupp och att det därför snarast bör tillsättas en utredning med detta uppdrag. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2021/22:4535 (L) yrkande 1 och 2021/22:4557 (KD) yrkande 3.

Vad gäller yrkandet om att tillsätta en utredning med uppdrag att överväga om resursskolan ska vara en egen skolform anser utskottet att de överväganden som görs och de förslag som lämnas i den aktuella propositionen är väl avvägda. Benämningen resursskolor införs i skollagen, och det tydliggörs i skollagen bl.a. att såväl kommunala som fristående resursskolors verksamhet är en form av särskilt stöd. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2021/22:4589 (MP) yrkande 2.

Reservationer

1. Utredning om finansiering av resursskolor, punkt 2 (S, V)

av Gunilla Svantorp (S), Pia Nilsson (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Daniel Riazat (V), Linus Sköld (S) och Roza Güclü Hedin (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2546 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 13,

2021/22:4163 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkandena 74 och 77,

2021/22:4178 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 43,

2021/22:4557 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkande 2,

2021/22:4589 av Annika Hirvonen (MP) yrkande 1,

2021/22:4601 av Fredrik Christensson och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 2 och

2021/22:4609 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Det är motiverat med åtgärder som kan stärka likvärdigheten och rättssäkerheten i systemet med tilläggsbelopp för att utveckla en hållbar finansiering. Regeringen pekar i propositionen på att den avser att ge Skolverket bemyndigande att ta fram bindande föreskrifter i syfte att skapa en mer likvärdig och rättvis tillämpning. Vi bedömer därför att ett tillkännagivande om detta är överflödigt.

2. Övriga frågor om resursskolor, punkt 3 (SD, L)

av Fredrik Malm (L), Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD), Michael Rubbestad (SD) och Maria Nilsson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4535 av Fredrik Malm m.fl. (L) och avslår motionerna

2021/22:4557 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkande 1,

2021/22:4589 av Annika Hirvonen (MP) yrkande 2,

2021/22:4601 av Fredrik Christensson och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 1 och

2021/22:4609 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

I stället för att lägga ansvaret på kommunerna för nivån på ersättningen för tilläggsbelopp till resursskolorna bör regeringen och riksdagen besluta om en riksnorm för ersättning till resursskolorna. Det skapar likvärdighet över hela landet samt mellan kommunala och enskilda skolor. Detta är också ett logiskt första steg mot den bredare reform som vi eftersträvar där staten tar över huvudmannaskapet för det offentliga skolväsendet och det införs en nationell finansieringsmodell för fristående skolor som är anpassad till detta och ger alla elever likvärdiga förutsättningar.

3. Övriga frågor om resursskolor, punkt 3 (MP)

av Annika Hirvonen (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4589 av Annika Hirvonen (MP) yrkande 2 och avslår motionerna

2021/22:4535 av Fredrik Malm m.fl. (L),

2021/22:4557 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkande 1,

2021/22:4601 av Fredrik Christensson och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 1 och

2021/22:4609 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Tidigare tillhörde en del av barnen som nu går i resursskolor och som har autismdiagnoser särskolans målgrupp. Det är bra att de elever som har den kognitiva förmågan att läsa enligt grundskolans läroplan gör det. Samtidigt behöver samhället säkerställa att dessa elever får det särskilda stöd som deras funktionsnedsättningar motiverar.

Regeringen bör senast i år tillsätta en utredning med uppdrag att överväga om resursskolan ska vara en egen skolform.

4. Ändrad ansökningsprocess för tilläggsbelopp m.m., punkt 4 (KD, L, MP)

av Fredrik Malm (L), Christian Carlsson (KD), Annika Hirvonen (MP) och Maria Nilsson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:4557 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Förutom att utreda en ny finansieringsmodell för resursskolorna bör det övervägas om en förändrad ansökningsprocess när det gäller tilläggsbelopp skulle kunna skapa större förutsägbarhet i resursskolornas finansiering. Vi anser att det även bör utredas om en behovsbedömning och beviljad rätt till ett tilläggsbelopp ska kunna gälla för längre tid än i dag, dvs. innan man behöver ansöka om detta på nytt.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:156 Resursskolor och tilläggsbelopp för särskilt stöd:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Följdmotionerna

2021/22:4535 av Fredrik Malm m.fl. (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om resursskolor och tilläggsbelopp för särskilt stöd och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4557 av Christian Carlsson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de lagändringar som föreslås i propositionen om antagning till resursskolor ska gälla såväl fristående som kommunala resursskolor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag på en hållbar finansieringsmodell för resursskolor och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över det särskilda stödet och tilläggsbeloppen för elever i behov av särskilt stöd och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4589 av Annika Hirvonen (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast ska tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur en förutsebar finansiering av skolgången för resursskolans målgrupp bäst bör säkerställas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen senast i år ska tillsätta en utredning med uppdrag att överväga om resursskolan ska vara en egen skolform och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4601 av Fredrik Christensson och Niels Paarup-Petersen (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att även fristående resursskolor vid urval ska prioritera de elever som har störst behov av särskilt stöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur en förutsägbar finansiering av skolgången för resursskolans målgrupp bäst bör säkerställas och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4609 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att både kommunala och fristående resursskolor ska behandlas lika i avseendet att vid urval i första hand ge plats till de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast ska återkomma med förslag på en utvecklad och långsiktig finansiering av skolgång för resursskolans målgrupp och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:2546 av Patrick Reslow m.fl. (SD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser för elever med behov av särskilt stöd och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4163 av Christian Carlsson m.fl. (KD):

74. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att se över systemet för särskilt stöd i syfte att säkra en hållbar finansieringsmodell för stödinsatser och tilläggsbeloppet och tillkännager detta för regeringen.
77. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge resursskolor en egen definition i skollagen och en hållbar finansiering och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4178 av Kristina Axén Olin m.fl. (M):

43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om resursskolornas finansiering samt hur dessa ska få lagstöd och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i skollagen
(2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att 3 kap. 7 §, 9 kap. 17 §, 10 kap. 35 §, 11 kap. 34 §, 15 kap. 33 §, 28 kap. 12 § och 29 kap. 26 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 10 kap. 31 a och 31 b §§ och 11 kap. 30 a och 30 b §§, och närmast före 10 kap. 31 a § och 11 kap. 30 a § nya rubriker av följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2022:146

Föreslagen lydelse

3 kap.

7 §

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. *Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.*

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Vid skolenheter där utbildningen är begränsad till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskolor) gäller i stället för första–tredje styckena att varje elev vid resursskolan ska ges särskilt stöd.

Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Bestämmelserna i första–tredje styckena och i 9–12 §§ ska inte tillämpas, om en elevs stödbehov bedöms kunna tillgodoses genom en åtgärd till stöd för nyanlända och andra elever vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***9 kap.**

17 §

Varje fristående förskoleklass ska vara öppen för alla elever som ska erbjudas utbildning i förskoleklassen. Utbildningen får dock begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd för sin utveckling.

Varje fristående förskoleklass ska vara öppen för alla elever som ska erbjudas utbildning i förskoleklassen. Utbildningen får dock begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd för sin utveckling (*resursskola*).

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Det särskilda stödet ska behövas för att eleven ska utvecklas i riktning mot de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i lågstadiet i den eller de skolformer som det kan bli aktuellt för eleven att gå i eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 21 § andra stycket.

10 kap.*Resursskola*

31 a §

*En kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (*resursskola*). För en resursskola gäller inte 30 och 31 §§.*

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika

svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det.

Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

31 b §

Placeringen vid resursskolan ska regelbundet följas upp och utvärderas.

En elev har rätt att gå kvar vid resursskolan så länge eleven är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder.

Om elevens vårdnadshavare begär att placeringen vid resursskolan ska upphöra ska eleven placeras vid en annan av kommunens skolenheter enligt 30 §.

35 §¹

Varje fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd, *och*
3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter

¹ Senaste lydelse 2019:801.

i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § tredje stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar som avses i första stycket 3.

11 kap.

Resursskola

30 a §

En kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). För en resursskola gäller inte 29 och 30 §§.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det.

Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

30 b §

Placeringen vid resursskolan ska regelbundet följas upp och utvärderas.

En elev har rätt att gå kvar vid resursskolan så länge eleven är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder.

Om elevens vårdnadshavare begär att placeringen vid resursskolan ska upphöra ska eleven placeras vid en annan av kommunens skolenheter enligt 29 §.

34 §

Varje fristående grundsärskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundsärskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd, *och*
2. elever som är i behov av särskilt stöd (*resursskola*), *eller*
3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 38 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar som avses i första stycket 3.

15 kap.

33 §²

Varje huvudman för en fristående gymnasieskola ska ta emot alla ungdomar som har rätt till den sökta utbildningen i gymnasieskolan. Mottagandet till en viss utbildning får dock begränsas till att avse

1. elever som är i behov av särskilt stöd, *och*
1. elever som är i behov av särskilt stöd (*resursskola*), *eller*
2. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant sär-

² Senaste lydelse 2018:749.

skilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

När det gäller programinriktat val som utformas för en enskild elev, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintröduktion finns särskilda bestämmelser i 17 kap. 29 § om när huvudmannen för en fristående skola är skyldig att ta emot ungdomar som uppfyller behörighetskraven för sådan utbildning.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 16 kap. 54 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådan utbildning som avses i första stycket andra meningen.

28 kap.

12 §³

Beslut av en kommun eller en region får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. barns mottagande i grundsärskolan enligt 7 kap. 5 § eller tillhörighet till grundsärskolans målgrupp enligt 7 kap. 5 b §,

2. uppskjuten skolplikt enligt 7 kap. 10 § andra stycket,

3. skolpliktens förlängning enligt 7 kap. 13 § eller skolpliktens upphörande enligt 7 kap. 14 §,

4. mottagande av en elev från en annan kommun enligt 9 kap. 13 §, 10 kap. 25 § eller 11 kap. 25 §,

5. åtgärder enligt 10 kap. 29 § tredje stycket för en elev som inte bor hemma,

6. placering vid en annan skolenhet än den vårdnadshavare önskar enligt 9 kap. 15 § andra stycket, 10 kap. 30 § andra stycket eller 11 kap. 29 § andra stycket,

6. placering vid en annan skolenhet än den vårdnadshavare önskar enligt 9 kap. 15 § andra stycket, 10 kap. 30 § andra stycket eller 11 kap. 29 § andra stycket *och rätt att gå kvar vid en resursskola enligt 10 kap. 31 b § andra stycket eller 11 kap. 30 b § andra stycket,*

7. mottagande i första hand enligt 16 kap. 36 §, mottagande enligt 17 kap. 14 § när det gäller en utbildning i gymnasieskolan som utformats för en grupp elever, mottagande enligt 17 a kap. 18 §, mottagande i första hand enligt 19 kap. 29 § första stycket eller mottagande enligt 22 kap. 14 §,

8. tillhörighet till målgruppen för gymnasiesärskolan enligt 18 kap. 5 eller 7 §,

³ Senaste lydelse 2020:605.

9. mottagande till kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 13 §, 14 § andra stycket, 22 eller 33 §,

10. upphörande av utbildningen för en elev i kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § andra stycket,

11. att på nytt bereda kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § tredje eller fjärde stycket,

12. åtagande om interkommunal ersättning enligt 20 kap. 21 § tredje stycket, eller

13. rätt till utbildning eller annan verksamhet för någon som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 3.

Beslut som avses i första stycket 1, 4 och 7–12 får överklagas endast av barnet, eleven eller den sökande.

29 kap.

26 §⁴

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det bidrag som kommunerna enligt 8 kap. 21 §, 9 kap. 19 §, 10 kap. 37 §, 11 kap. 36 §, 14 kap. 15 §, 16 kap. 52 §, 19 kap. 45 § och 25 kap. 11 § är skyldiga att lämna till fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det bidrag *i form av grundbelopp samt tilläggsbelopp för modersmålsundervisning och lovskola* som kommunerna är skyldiga att lämna till fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg enligt 8 kap. 21 §, 9 kap. 19 §, 10 kap. 37 och 39 §§, 11 kap. 36 och 38 §§, 14 kap. 15 §, 16 kap. 52 och 54 §§, 19 kap. 45 och 47 §§ och 25 kap. 11 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det bidrag i form av tilläggsbelopp för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd som kommunerna är skyldiga att lämna till fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg enligt 8 kap. 21 och 23 §§, 9 kap. 19 och 21 §§, 10 kap. 37 och 39 §§, 11 kap. 36 och 38 §§, 14 kap. 15 och 17 §§, 16 kap. 52 och

⁴ Senaste lydelse 2019:947.

*54 §§, 19 kap. 45 och 47 §§ och
25 kap. 11 och 13 §§.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för en kommun eller en region att lämna uppgifter om verksamheten som behövs för beslut om bidrag till fristående förskolor och fristående skolor samt hur bidrag till en fristående förskola eller fristående skola eller annan enskild verksamhet har beräknats.

---

1. Denna lag träder i kraft den 2 juli 2022.
2. De nya bestämmelserna i 10 kap. 31 a och 31 b §§ och 11 kap. 30 a och 30 b §§ och bestämmelserna i 3 kap. 7 §, 9 kap. 17 §, 10 kap. 35 §, 11 kap. 34 §, 15 kap. 33 § och 28 kap. 12 § i den nya lydelsen tillämpas första gången för utbildning som bedrivs efter den 1 juli 2023.